

Splošne vesti

Odsek učiteljic

Tovarišicam!

Niso nas opomnili tovariši, temveč iz naše srede se je vzdramila kritika, da se žensko članstvo premalo zanima za stanovska vprašanja, za delovanje in prizadevanje našega združenja. Zato se je po sklepu bano-vinske skupščine osnoval pri sekciji odsek učiteljic z namenom, da razbija tovarišice in jim vzbudi smisel za organizacijo. Imamo že odbor, ki je izdelal osnutek programa in odposlali smo že prvo okrožnico na sreska učiteljska društva, da zavzamejo do programa svoje stališče.

Pozivamo tovarišice, da se za našo pobudo zanimajo, da izrečejo svoje mnenje in težnje. Na zborovanju vsakega sreskega društva naj se izbere poverjenica, ki bo znala tolmčiti želje in potrebe svojih tovarišic.

Ko bodo sreska društva zbrala in nam vposlala potreben material, bo izdelal odbor odseka učiteljic podoben načrt za delo, ki ga bo predložil upravnemu odboru sekcije v končno odobritev. Želimo, da bi bilo čim več tovarišic, ki bi zavedno, zavestno in stvarno sodelovale v dobrobit našega stanu in pri uspehu naše stanovske organizacije.

Odbor odseka učiteljic tvorijo: Pianček Zora, predsednica; Likar Jela, podpredsednica; Kamenšek Ida, tajnica; članice: Meniš Helena, Lukič Kristina, Završan Franja, Celnar Ana, Gradišar Ana.

Pojašnilo na ponatis notice o mojem nagrobnem govoru. Pisal sem že, da so bile moje besede trde, toda ne morem za to, če

so bila dejanja še trša. Kot predsednik Učiteljskega društva sem bil primoran, pokojnega Zirkelbacha ponovno zagovarjati, ker se radi boleznijo ni mogel politično in prosvetno udejstvovati. Najhujši udarec pa bi pokojni doživel, če bi se somišljenikom posrečila nakana, da bi ga zamenjali z drugo učno osebo. Hvala Bogu, da so nekateri tovariši res še toliko tovariški, da ne sedajo ob živem telesu na mesta, ki so jih predniki ugledili s svojim delom in trpljenjem. Če bi se pa objavili akti glede premostitve, morda ne bi bilo treba spogledovanja. — Josip Lapajne.

Iz Slovenske šolske matice. Priglasovanje članstva gre prav počasi izpod rok. Če pojde tako, potem ne spravimo do 15. februarja pod matično okrilje niti 2000 članov, kar je po naših računih minimum, če hočemo, da pri tiskanih treh novih knjig ne zabredemo v dolgove. Kaj šele četrta knjiga, za katero smo prvotno naznanili, da je za štiri knjige potrebnih vsaj 2500 članov! Gg. poverjenike naših okrajev: Brežice, Črnomelj, Gornji grad, Kozje, Krško, Ljubljana-zah. del, Metlika, Slov. Bistrica, Slovenj Gradec, Skofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Žežemberk — nujno prosim, da nam do 15. t. m. dostavijo svoje članske sezname. Prosim, da se tega termina točno držite in tako matičnemu odboru omogočijo, da bodo knjige za 1. 1936, že okoli Velike noči v rokah posameznih članov. — Pavel Plesničar, t. č. blagajnik ŠSM.

Tovariši! Ali se bomo kje sestali? U mjesecu juliju tekuće godine (1937) navršile se tridesetgodišnjica naše mature (1907). — Moramo se negdje sastati. — Sa kolegijalnim — tovariškim — pozdravom Ante Čiković, učitelj, Kastav.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I »Kmetijski list« od 27. I. razpisuje nagrado 100 din za najboljši odgovor na vprašanje, kdo je napisal oz. izrekel sledeče izreke o učiteljstvu in kje so natisnjeni:

1. »Tako bom preromal s culo in palico to lepo domovino...«

2. »Zasadil je lopato (učitelj Vilko) v brazdo vaše kulture, ne zavedajoč se, da učitelj ni lastnik zemljišča, ki ga obdeluje, niti najemnik ni. Ostati bi moral dninar, ki se mu delo odkazuje.«

3. »Uradništvo, ki ni z ljudstvom, je proti ljudstvu, je protidržavno. Poprej je bilo uradništvo tlačitelj ljudstva. Tak je še vedno tudi del učiteljstva. Zato ima ljudstvo pravico zahtevati, da se tako učiteljstvo odstrani.«

Odgovore poslati do 15. II. uradništvu »Kmetijskega lista«. V primeru, da bo več pravih rešitev, odloči nagrado žreb.

Cenjenemu učiteljstvu

se priporoča nova galanterijska in modna trgovina

CUZNAR STANE LJUBLJANA
Francišškanska ulica 4

Oglejte si naše izložbe!

— I Debata v finančnem odboru. Minister prosvete je izjavil: Proračun prosvetnega ministrstva za leto 1937-38. kaže izdatke v znesku 1.054.256.498 din, skoro 10 % od skupnih državnih izdatkov. Proti lanski se povečanje za 205 %. Na ljudskošolsko in narodno prosveto odpade 537.169.671 ali 61,7 %, za srednje šolstvo 18 %, za vseučilišča 10,3 %. Za 22.079 razvrščenih in 6073 učiteljskih pripravnikov je določen kredit v znesku 505 milijonov 178.854 din, t. j. 12.775.469 din več kot prej. — Poslanec Prekoršek je hudo obsojal premostitve učiteljstva v Sloveniji in je izjavil, da bo iz političnih razlogov glasoval proti proračunu. — Poslanec J.R.Z. Šemrou je poudaril, da je še vedno 250 nezasedenih mest in okrog 750 učiteljskih kandidatov, ki še čakajo na namestitve. Zato pravi, da se zasedejo prazna mesta, upokojijo vsi učitelji s polnimi leti, da se po odslužitvi kadrskega roka sprejmejo učiteljski nazaj in da se črtajo iz vseh javnih služb žene, ki se poročijo. Odprejo naj se tudi vse zasilne šole, ki so se lani ukinitile, in duhovniki na njih naj bi prejeli plačo iz državnih sredstev. Odgovarjal je tudi poslancu Prekoršku. (Po »Slovenec« od 30. I.)

— I Za brezposelne učiteljske kandidate se zavzema v »Slovenec« od 30. I. tudi ljubljanski škof g. dr. Gr. Rožman in g. profesor dr. Stanko Gogala.

— I Brezposelnih učiteljev je pri nas nad 700. Na drugi strani pa manjka na ljudskih šolah v Sloveniji 200 učnih moči. Mnogi učitelji poučujejo 100 do 120 otrok, zaprti so razredi, zaprte cele šole. To jasno priča, da razmere niso normalne. (»Domoljub« 27. I.)

— I Proti zdravstvenemu fondu, ki se pobira na šolah, se oglašajo nekje v »Slovenec« od 30. I. pod rubriko »Kaj pravite?«

— I Podroben tabelični pregled znižanja osebnih prejemkov aktivnih državnih uslužbencev od 1. IV. 1931. dalje prinaša »Naš glas« od 15. I. Znižanje prejemkov v tem času se vrtilo od 16,66 % pa do 29,76 %.

— I Belgijemskim uradnikom je država zvišala plače za 5 %. (»Naš glas«, 15. I.)

— I Na Češkoslovaškem pa bodo zvišali v kratkem plače za ca. 20 %, tako da se ustvari spet nekdanje stanje pred redukcijo. (»Naš glas«, I. II.)

— I Glede učitelja Fakina, ki je poučeval petje na kranjski gimnaziji, traja še vedno polemika med »Pohodom« in »Gorenjcem« od 30. I.

— I Pok. tovarišu Tonetu Hrenu vzdajajo 2. II. v znak hvalečnosti v Sokolskem domu spominsko ploščo. (»Mariborski večernik« od 29. I.)

— I Učitelj in katehet. V Blatu na Korčuli je upravitelj meščanske šole tožil kateheta, češ da se je pregrešil proti verski strpnosti in proti narodnemu edinstvu. Ob tej priliki piše »Slovenski gospodar« od 27. I.: »Tožba tega šolskega upravitelja proti g. katehetu je dejaven dokaz o resničnem mišljenju učiteljstva, ki je še vedno vdano JNS. Tudi v Sloveniji JNS učitelji niso nič boljši.«

— I Vzorne šole bodo ustanovljene po vseh banovinskih središčih in kasneje tudi v drugih banovinskih središčih, tako je izjavil prosvetni minister, ki je bil zadovoljen z uspehom vzorne šole v Beogradu. (»Jutro« od 27. I.)

— I V članku »Kaj pa komunizem?« v »Domoljub« od 27. I. stoji tudi tale odstavček: — Kako si dovolijo liberalni učitelji proti vladi zabavljati (saj ne rečem, da moramo nanjo v vsem prisegati), pa se jim še las ne skrivaj! Zares, v bahanju in predrznosti so neprekosljivi! In to se jim večkrat obnese! Mi pa smo pohlevni, zato pa tolikokrat tepeni. (I.)

Učiteljski pravnik

— § Vprašanja: R. I. iz G. I. Ali bi mogel dobiti rodbinsko doklado za 30 letno hčerko, ki je postala vdova in je brez pokojnine in sredstev? — 2. Ali bi lahko delala dopolnilni izpit iz nacionalne skupine? — 3. Ali bi se našla pri Vas kakšna služba zanjo?

Odgovor! Ad 1. Rodbinska doklada pripada za otroke do 16. leta starosti, a najdalje do 23. leta, če se redno šolajo; odnosno hčerkam do polnoletnosti, če gospodinijo očetu vdovu. — Ad 2. Za sprejem v učiteljsko službo je potreben učiteljski zrelostni izpit na drž. učiteljski šoli po največji razlagi § 71. z. o. n. s. Doslej so bili izpiti opravljeni v inozemstvu nostrificirani s tem, če je oseba napravila dopolnilni izpit iz nacionalne skupine. Pričakujemo, da izide o tem vprašanju zakonska določba. — Ad 3. Službe, žal, ni nobene.

Naša gospodarska organizacija

— g Učiteljski dom v Mariboru. V zadnjem izkazu je pomotoma izostal dar, ki ga je poklonil Učiteljskemu domu tov. Rihard Gorjup, šolski upravitelj pri Sv. Joštu na Kozjaku, v znesku 100 din namestu venca na grob svoji umrli sestri. — Iskrena zahvala! M. Kozuh, blagajnik.

— r XVIII. teden. V torek 9. februarja bodo nastopili mali harmonikarji pod vodstvom g. Pavla Rancigaja. Igrali bodo naše vesele in poskočne pesmi, kakor: Hopsasa,

hopsasa, pustna nedelja. Kmečki valček. Lisička-žanjica. Triglavska koračnica. Vesela koračnica. Pastir Kostja — koračnica. Kaj maram za dnarje. So ptičice zbrane. Le sekaj, sekaj smrečico. Ribniška. Predica. Kukavica. Prememba. Veselja dom. Zato pa rečem jaz. Kje so tiste rožice moje. Oh zdaj gremo. Jaz pa pojdem na Gorenjsko. I.—III.

— V petek 12. februarja: Borba za morsko globino; potapljači. Dialog vodi g. Miroslav Zor. Razpored: 1. Skrivnostni svet v morski globini. 2. Potopljeno bogastvo. 3. Potapljaški zvon. 4. Potapljači. 5. Batisfera. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 7. februarja ob 17. uri g. Flego Anton: Kako zatiramo škodljivce sadnega drevja.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO UČIT. DRUSTVO LJUBLJANA — OKOLICA VZHODNI DEL bo zborovalo 20. februarja 1937. ob 9. uri v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: 1. Stanovske zadeve. 2. O izvenšolskem delu, poročila tov. L. Hreščak. 3. Slučajnosti. Odbor.

— JUU — SRESKO UČIT. DRUSTVO ŽUŽEMBERK bo zborovalo dne 13. II. 1937. v Žužemberku ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Najhujša govorna motnja — jecanje (predavala bo tov. Angela Zajčeva). 3. Slučajnosti. — Pridite vsi! Številne udeležbe pričakuje odbor.

— JUU — SRESKO DRUSTVO PTUJ bo zborovalo dne 13. II. 1937. ob 9. uri v Mladiki v Ptuj s sledečim sporedom: 1. Predsednikovo situacijsko poročilo. 2. Načrtno delo učitelja na vasi (tov. Pavle Segula); 3. O umetniški vzgoji (tov. Drago Hasl). Pripominjamo, da je prvo predavanje uvod v predavanje tov. Vranca o kompleksnem pouku s posebnim ozirom na kulturno, socialno in gospodarsko stanje vasi. 4. Slučajnosti s predlogi. — Da se vsi vidimo! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUSTVO GORNJI GRAD. Na okrožnico glede skupnega zborovanja s šoštanjskim društvom, ki smo jo poslali na vse šole, se je za to zborovanje prijavilo samo 11 tovarišev. Ker je to število premajhno, se zborovanja v Šoštanju ne bomo udeležili. Zborovanje našega društva se bo vršilo dne 13. februarja 1937. v Ksaveriju ob 10. uri dopoldne z naslednjim sporedom: 1. Dopisi. 2. Stanovske in društvene zadeve. 3. Predavanje tov. Terčaka o kompleksnem pouku. 4. Slučajnosti. Pred zborovanjem bo kratka odborova seja. — Zavedajte se svojih dolžnosti in pridite polnoštevilno že zaradi zanimivega predavanja! Odbor.

— JUU — SRESKO UČIT. DRUSTVO MARIBOR — LEVI BREG zboruje v soboto, dne 20. febr. t. l. ob pol 10. uri dopoldne v krčevinski nar. šoli. Razen običajnih točk je na dnevnem redu zanimivo predavanje tov. A. Debenaka »Bezučeva zemlja« in če bo dovolj časa M. Vauda »Poskusi opazovanja vaškega otroka«. — Upravni in nadzorni odbor in vsi funkcionarji, pridite točno že ob pol 9. uri dopoldne k seji! Članarinski dolžniki! Uredite, če niste v januarju, pa sigurno ob prejemu februarske plače, svoje članarinske zaostanke za nazaj in za 1 mesec naprej! Narédimo končno red, dokažimo brezizjemno discipliniranost! Plačajmo tudi (a-3 din) brošurice »Program in pravila JUU«! K zborovanju so iskreno vabljeni tudi nenamenešeni učit. abiturienti(-ke) našega društvenega okoliša! Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUSTVO KAMNIK je zborovalo 19. dec. 1936 v Domžalah. Tov. predsednik je otvoril zborovanje, ki se ga je udeležilo 60 % vpisanega članstva. Uvodoma se je v toplih besedah spomnil prerano umrlega skladatelja E. Adamiča, katerega je članstvo počastilo s »Slava« klicem.

Iz situacijskega poročila, ki ga je podal, je bilo razvidno, da se bo skušalo dvigniti ne le aktivnost vseh odsekov uprave, temveč tudi vsega članstva, ki naj se čim najbolj idejno poglubi, da dosežemo in obdržimo popolno stanovsko samostojnost in neodvisnost naše organizacije. V smislu pravil in glasom sklepa uprave, ki je določila delovni program za to poslovno leto, bo na vsakem zborovanju podal svoje poročilo upravni, finančni in strokovni odbor. Zborovanja bodo vsaka dva meseca. Vsako zborovanje bo združeno s kakim aktualnim in zanimivim predavanjem.

Z ozirom na pomanjkljivo in nelegitimno objavo poročila o poteku naše letne skupščine, ki jo je prinesel »Učiteljski tovariš«, se uredništvu pošlje soglasno sprejet protest proti nesmiselnemu krčenju poročil.

Nadalje je tov. predsednik poročal tudi o sprejemu tov. predsednika in podpredsednika našega združenja pri predsedniku kraljevske vlade, kakor tudi o predlogih naše organizacije za finančni zakon 1937./38.

Finančni referent tov. Merčun je podal poročilo o delovanju učiteljskih gospodarskih ustanov ter pozival članstvo k pristopu.

Društveni blagajnik tov. Čenčič je poročal o blagajniških zadevah. Tov. predsednik poziva članstvo, naj pokaže pri izpolnjevanju plačilnih obveznosti vsjo potrebno disciplino.

V imenu strokovnega odbora je tov. Kokalj obravnaval več aktualnih okrožnic sekcije, s katerimi članstvo seznanja o delu in korakih, ki jih je storila na merodajnih mestih zlasti glede bolezenskih dopustov in zapuščenja službenega kraja. V zvezi s tem tov. predsednik opozarja na zadevna določila uradniškega zakona.

Poročilom posameznih društvenih referentov je sledila živahna debata.

V zelo zanimivem predavanju »Slovenska narodna pesem na nivoju kulturno-političnega značaja« je predavatelj, g. F. Marolt, prikazal vse momente, ki prihajajo v poštev za pravilno pojmovanje nastanka naše narodne

pesmi, omenjajoč različne vidike, narodne igre, šege, običaje, noše in narečja, s katerimi je treba spoznavati našo folkloro. Navajal je tudi vse vplive, ki so pospeševali ali ovirali razvoj narodne pesmi. Konkretno je dokazoval mistiko in kult našega naroda, historične in geografske primere, ki so sredobežno in sredotežno delovali v toku časa na naš narod tudi v socialnem oziru in s tem dajali osnovo za narodno pesem. Kritična opazovanja, ki jih je nanizal g. predavatelj zlasti glede zbiranja narodnega blaga pri drugih narodih in pri nas, so bila tako prepričevalna, da se je čuditi, da imamo sploh še to in bi bila znana zbadljivka, ki jo je serviral A. Grün našemu pesniku Fr. Prešernu, bolj na mestu za našo folkloro, kot za literaturo.

Pri slučajnostih je bil sprejet predlog, da se obojemu tov. nadzorniku pošlje božični pozdrav.

Napokoj Josip, predsednik.

Chvatal Franjo, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUSTVO SKOFJA LOKA je zborovalo v soboto, 19. decembra v Skofji Loki. Udeležba: 42 učiteljev in učiteljic, ki so kljub božičnim zadržam prihitali na stanovski zbor, ki ga je otvoril predsednik s pozdravom na vse prisotne. V uvodnem nagovoru je tovariš predsednik naglašal važnost vzajemnega nastopanja v vseh stanovskih vprašanjih, potem pa je imel prof. dr. Stanko Gogala velezanimivo predavanje o naših narodno vzgojnih problemih. V skoro enournih izvajanjih je razkril simpatični predavatelj vso bolehalo mentaliteto našega naroda, razkril je brez polepsavanj in prikrivanj ono, kar mora vsak vzgojitelj pri mladini, kakor tudi pri samem sebi dosledno pobijati; nesamostojnost, usodno prilagodljivost, pretirano skromnost, zavist, zgolj ugotavljajočo funkcijo v javnem življenju in podobno.

Predavanje, ki je zelo viharen aplavz, so prisotni globoko dojmili, potem pa je imela učiteljica iz Skofje Loke Marija Pustotnikova praktični nastop z mladino. Obravnavala je prehod iz velike abecede na malo in ji je učna slika prav lepo uspeša.

Obsežno situacijsko poročilo je imel tov. predsednik, o tajništvu je govoril tov. Košca, o blagajni učiteljica Terpinova, nato pa so prišle v razpravo naše gospodarske ustanove. Predsednik gospodarskega odseka tov. Janko Kokalj je utemeljeval predlog, naj se poveže vse učiteljske gospodarske ustanove v čim tesnejšo, homogeno enoto s predstavništvom slovenskega učiteljstva, tako da bo imelo učiteljstvo poleg moralnega, tudi materialno zadoščenje za svoje delo, čeprav le posredno. Lepo zaokroženo sliko o delovanju Učiteljske Samopomoči, ki šteje v okraju sedaj že preko 30 članov, je podala poverjenica, učiteljica Vida Debeljakova iz Reteč. Po razmotrivanju o ostalih stanovsko aktualnih vprašanjih je bilo še sklenjeno, da se pritegnejo k aktivnemu sodelovanju tudi abiturienti in je bil izvoljen g. Plantarič Stojan v odbor.

Debeljak Vojteh, s. r., Košca France, s. r., predsednik, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUSTVO PTUJ je zborovalo dne 12. dec. 1936. v Mladiki in je bilo navzočih 92 članov, t. j. 58 %.

Prav iskren, res topel pozdrav predsednika je veljal našim mladim tov. brezposelnim učit. abiturientom. Učit. organizacija bo morala v bodoče še posebno posvetiti svoje moči in vpliv, da se njihovo stanje končno normalizira. Zato ravno želimo največ uspeha sekciji ravno tu. Sicer je pa to interes države!

V situacijskem poročilu izreče naslednje: JUU ima za cilj, da združuje ne samo veliki del učiteljstva, ampak da združi vse učiteljstvo, da jih strne v vzajemnem delu, ker potrebno je, da so povezani z onim, kar je vsem skupno. Radi tega se v vzajemne cilje vnese le ono, kar je skladno s težnjami in hotenji narodnega učitelja. V ideološkem oziru je torej vprašanje naše organizacije izven diskusije. Cilji naše organizacije, strnjeni v pravilih, so tako splošni, da bi mogli združiti vse učitelje. Oni ne motijo nikogar. Oni ne vsebujejo nič, kar bi nasprotovalo narodu in državi. Nasprotno, v polnem obsegu se vodi račun v prvi vrsti o splošnih prosvetnih, narodnih in državnih interesih in o interesu stanu, kajti vsestransko podprt učiteljski stan je steber države. Naša pravila so izraz učiteljske volje in odobrene so od državnih oblasti.

Zopet moramo govoriti še o onih in takih, ki tako radi spreminjajo nazore, o onih, ki razgrnejo svoja jadra bela vesakemu vetru, ki se zato obnašajo kakor na brajdaht tisti soldatek — vetrnica, da se nazadnje vrtijo, vrtijo... Moramo še govoriti o onih, ki se trudijo za legalnimi in ilegalnimi sredstvi okreniti pot organizacije v drugo smer, ki se trudijo podkopati čisto zavest in moralo svojih tovarišic in tovarišev. Dobro je še edino to, da so nasilnim potem nastali uspehi kratkodorni, da jih prvi svobodni izraz, prvi ostrejši piš podpisne in da se iz rok takih tov. le predzgodaj izkotalijo sprejeti srebniki...

Morejo vendar biti in morajo biti nihanja glede svetovnih, kulturnih nazorov med članstvom, saj to je svobodna, privatna zadeva in z ustavo zajamčena pravica posamez-

nika, ne sme pa biti nihanje glede naše, čisto stanovske politike. Ona naj strnjuje brez izjeme in brez razlike naziranj vse pripadnike učiti, stanu, da ne bo nikdar več poznal ne konjunkture in ne kompromisa. Če se je kdaj v prejšnjih dneh grešilo v tem, roko na srce in naj se nikdar več ne!! V borbi za naš stan: Vsi za enega in eden za vse — na osnovi le in le — stanovske politike!

Odločno poudari težnje kontraktualcev, ki že v pravem pomenu besede doživljajo tragedijo.

Tov. prof. Šilih iz Maribora je v svojem predavanju: »Sodobne pedagoške smeri v tej obširni temi zagrabil z njemu lastno vlepoteznostjo vse aktualne pedagoške probleme, vso vzgibanost in vse krče današnje znanstvene pedagogike, vse medsebojne odnose in nasprotje, vse leve in desne smeri, teze in antizeze, pedagoški idealizem — naturalizem, nacionalizem — internacionalizem, iracionalizem — racionalizem, integracijo — diferenciacijo, materializem — formalizem, psihologizem — logicizem, predmetni pouk — strnjeni pouk, načrtni — priložnostni pouk itd. itd. Torej vsa vprašanja, ki nastajajo vedno prepletena v življenju in za katera je treba učitelja — osebnosti in da bo to, — naj učitelj pedagoško, razumsko oblikuje sebe in naj si pridobi vzgojno znanje. — Bila je priletna ura, ko se človek poglubi vase, in ki je zato ne pozabi. To je bil končni vtis Šilihove besede in to priznanje ga naj še privede večkrat med nas.

Andrej Debenak, preds. Drag. Zupančič, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH je zborovalo dne 19. dec. 1936. ob 10. uri v Rog. Slatini. Navzočih 39 članov, t. j. 57,3%.

V nagovoru se tov. predsednik spominja smrti našega velikega skladatelja ter oblikovalca slov. pesmi Emila Adamiča. Nato prisrčno pozdravi novo vstopivše člane, nakar preide na dnevni red.

1. Tov. Predan prečita dopise, ki niso bili objavljeni v »Učit. tov.«, o katerih se razvije debata, posebno o dopisu v zadevi pristopa k Učiteljski tiskarni. Pristop zlasti priporoča tov. Fink Tone.

2. Referat o šolski administraciji je podal tov. Sotovek Zdravko. Predavanje je bilo prav zanimivo, saj govorimo vedno o poenostavljenju administracije, dočim je leta vsak dan bolj zapletena. Postavi najrazličnejša zares praktična navodila, s katerimi more upravitelj doseči v svojem uradovanju potrebno točnost in vestnost. V razgovoru smo nato razčistili še marsikak administrativni »problem«, predvsem n. pr. izdajanje izpričeval - odpustnic učencem, ki so hodili v šolo pred 20 ali več leti.

3. O učiteljskem pokretu, ki zadeva študij vasi, je referiral tov. Podjarovsek Albin ter pozval navzoče k čim intenzivnejšemu delu.

4. O podpornem skladu smo imeli različna mnenja. Končno je prodrl predlog, da ga v celoti nakažemo sekciji počeni s septembrom 1936.

5. Pri slučajnostih prosi tov. preds. vse društvene referente, da se mu ob prihodnjem zborovanju javijo vsaj pol ure pred pričetkom.

Prihodnje zborovanje bo februarja v Rogatcu. Tov. blagajničarka apelira na članstvo, naj bo točno v plačevanju članarine!

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

+ JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO BREŽICE je imelo redno zborovanje dne 16. januarja 1937. v Brežicah. Navzočih je bilo 50 članov.

Po otvoritvi je tov. predsednik Hofbek pozdravil prisotne, posebno predavatelja profesorja Čopiča Venceslava. Istočasno je še enkrat obvestil vse člane o sestavi novega odbora po konstituiranju ter se zahvalil članstvu za izkazano zaupanje ob priliki izvolitve na občen zboru društva v novembru lanskega leta.

Profesor Čopič Venceslav je predaval o »Vplivu narodnega gospodarstva na vzgojo in pouk v narodni šoli«. V svojem predavanju, ki je bilo temeljito zasnovano in razumljivo podano, se je g. predavatelj najprej v splošnih potezih dotaknil sodobnih pedagoških struj, t. j. pedagoško-psihološke in socio-ekonomsko smeri. Po podatkih, ki jih je izpeljal iz zgodovine, in po sedanjih ureditvah družbe, je ugotovil, da je družba tista, ki postavlja vzgojni smoter v šoli. Ker je človeška družba odvisna od vsakokratnih gospodarskih razmer, v katerih živi, ima tudi ob enem gospodarstvo družbe velik vpliv na šolsko življenje. Radi tega je izredne važnosti, da poznamo gospodarsko strukturo kraja, v katerem učimo, da si vemo razlagati marsikatero pojave v vsakdanjem šolskem življenju. Po teh splošnih podatkih je g. predavatelj prešel na tipično slovenske razmere in specialno podal oris slovenskega gospodar-

stva, ki je povzročilo v naši narodni šoli težke probleme o nadaljnjem šolskem delu. Po izčrpnih analizah vseh gospodarskih pojavov, podkrepjenih s podrobnimi statističnimi podatki, ki uničujejo slovensko mladino, je skrajni čas, da zastavimo vse sile, da rešimo slovensko mladino telesnega in duhovnega propada.

Prisotno članstvo je predavatelja za uspešno predavanje zahvalilo z iskrenim aplavzom.

Nato je tov. predsednik podal situacijsko poročilo. Izčrpano je poročal o sprejemu predsednika Dimnika in podpredsednika Dimitrijeviča pri predsedniku ministrskega sveta g. dr. Stojadinoviču, ki se je živo zanimal za vse učiteljske potrebe in težave. Nato je prečital predloge, ki jih je stavila sekcija za proračunski finančni zakon 1937-38.

Tov. tajnik je prečital važnejše dopise, ki so došli od zadnjega zborovanja. Prav tako je tajnik prečital tudi dopis bivšega predsednika društva tov. Knapiča, ki se je tikal prejšnjega društvenega poslovanja.

Po tajnikovem poročilu je podal poročilo tov. blagajnik, ki je članom predočil nadvse porazno sliko društvene blagajne. Ker prejšnja uprava ni v redu izvrševala svojih dolžnosti, ni točno pobirala članarine ter je ni odpošiljala sekciji, tako da imamo nad 10.000 din dolga pri sekciji. Zato še enkrat prosi vse članstvo, ki je že prejelo obvestila o dolžni članarini, da točno in v redu nakazuje članarino, sicer je vsako redno društveno poslovanje onemogočeno.

Pri slučajnostih je bil določen program prihodnjega zborovanja, ki bo v marcu mesecu v Brežicah. Na programu bo zanimivo sadjarsko predavanje.

Hofbek E., preds. Debevec, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR-DESNI BREG je zborovalo dne 23. januarja na dekliški osnovni šoli v Studencih. Navzočih 66 članov, t. j. 64%.

Tovariš predsednik se uvodoma spomni umrlih tovarišic, Keglave in Kovačičeve, ter izrazi sožalje težko prizadetima tovarišema. V svojem situacijskem poročilu posebno podčrtava avdienco predsedstva JUU pri g. predsedniku vlade. Dalje označuje podtalne sile, ki žele rušiti strnjeno v JUU. Posebno pa poudarja, da bi morali biti vsi učiteljski člani Učiteljske samopomoči.

Dodatno poroča tov. Vranc o seji uprave sekcije za dravsko banovino.

Pri obravnavi dopisov se v večino glasov odkloni ustanovitev oddelka učiteljic pri sekciji v Ljubljani, ker se s tem cepijo delovne sile. Sicer pa med tovarišicami ni dovolj zanimanja za ta pokret.

Tovariš tajnik prečita triletni delovni program, ki ga je izdelal upravni odbor:

V l. 1937. naj bi se seznanili z gospodarsko-družabnimi prilikami našega sreza, kako to vpliva na šolsko-vzgojno delo in na preusmeritev šolskega dela. Delokrog društva se je razdelil na štiri značilne enote. Tako enoto bo posameznik obdelal in podal na zborovanju poročilo o rezultatih. Za pohorski okoliš se je prijavil tov. Petrun Josip, za dravskopoljski okoliš tov. Kašper Franc, za pohorsko-vinogradniški okoliš tov. Podgornik Filip in za Maribor okoličico tov. Luknar Franc. Za letni zaključek tega dela in kot nekako vzporeditev pa bi povabili enega naših pedagogov, ki bi naj podal »Mladinoslovne osnove sodobnega vzgojstva«. — Za nadaljnji dve leti je pa predviden naslednji program: Studij šolske dece. — Vpliv ekonomskih prilik na šolsko delo. — Sodobna šola, bistro in stranpota. — Pot do sodobne šole in — Posamezne kulturne skupine (predmeti) v okviru strnjene pouka. — Predlog je bil soglasno sprejet.

Pri prihodnjem zborovanju bo že poročal tov. Petrun o svojih izsledkih.

Tov. Podgornik poziva učiteljsko, da bi pristopilo čim več k SSM, kjer za borih 30 din dobe 3-4 knjige, med njimi bo tudi aktualna knjiga našega tovariša Vrance »Teorija in praksa strnjene pouka«. Tov. Vranc omenja, da bo dala njegova knjiga učiteljsko podrobne napotke za delo v okviru našega triletnega programa in da bo našel posamezni tovariš v njej tudi svoje primere iz prakse.

Na predlog tov. Blažiča pristopi društvo z enim deležem kot član Učiteljskega doma

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovane in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

ZAMENJAVA

službeni mesti, večrazrednica blizu postaje na Štajerskem, z mestoma v srezih Celje, Smarje, Laško, Litija ali Maribor (desni breg). Pod značko: »Kmalu«.

v Mariboru, Mariborski delovni ednici U. P. se pa nakaže podpora 100 din.

Prav zanimivo in svojevrstno je bilo predavanje tov. J. Kontlera o »Gospodarskih in socialnih prilikah slovenskega življa na Kočevskem«. Referat je potekel v glavnem v pravcu: Prvi utisi Kočevskega — uvodne težave v šoli — zgodovinski pregled Kočevskega — izseljenci — narodnostni in socialni odnosi slovenske okolice do Kočevarjev —

položaj Kočevskega po vojni in danes. Predavanje je nekako izzvenelo takole: Vreme Slovincem se bodo zjasnila! Za svoje predavanje je žel tov. predavatelj med tovariši vsestransko odobravanje in pohvalo.

Na prihodnjem zborovanju, dne 20. februarja, bo izvedena posebna akcija za pristop v Učiteljski samopomoči.

Predsednik: Tajnik: Petrovič Simon, s. r. Ledinek Miloš, s. r.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

POČITNIŠKI TEČAJI O POLJSKI KULTURI ZA INOZEMCE V LETU 1935.

1. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935.

Prenos	14	22	42	61	67
Danska	—	1	1	—	—
Holandija	—	—	—	1	—
Belgija	—	—	1	—	—
Gruzija	—	—	1	—	—
Japonska	1	—	—	—	—
Poljaki iz inozemstva	6	4	—	—	—
Lužiški Srbi	—	3	1	—	—
Rusi	—	1	1	—	—
	21	31	46	67	67

Ze na zasedanju dne 10. decembra 1927. l. je Poljska komisija Mednarodovej Współpracy Intelektualnej podvzela korake, organizirati počitniške tečaje za inozemce. Glavni predstavniki tega tečaja niso mislili, da se bo iz te skromne namere razvila stalna institucija, ki razkriva vsako leto inozemcem — prijateljem Poljske poljski jezik in poljsko kulturo.

Leta 1931. je bil prvič organiziran tak tečaj po kuratorju Okręgu Školnego v Krakovu. Prihodnji tak tečaj je bil otvorjen v Varšavi in Gdini. V Varšavi se je priglasilo 21 slušateljev, v Gdini 31. Ker je ministrstvo ukinilo mnogo počitniških tečajev za učitelje, je obstajala bojazen, da ne bi bili ukinjeni tudi tečaji za inozemce. Tečaj, ki je bil organiziran v Varšavi in Krakovu leta 1933., je pokazal velik prirastek slušateljev.

Obiskovalci teh tečajev so bili iz sledečih držav:

1. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935.

Zedinjene države	—	2	13	30	23
Francija	4	9	14	13	9
Nemčija	—	2	—	6	7
Českoslovaška	9	5	4	5	8
Italija	—	3	5	1	3
Madžarska	—	—	2	3	3
Latvija	—	—	1	1	3
Estonska	—	—	—	2	2
Jugoslavija	—	—	—	—	2
Bolgarija	—	—	1	2	2
Anglija	—	1	—	—	1
Avstrija	—	—	1	—	1
Romunija	—	—	—	—	1
Švica	1	—	1	—	1
Litva	—	—	—	—	1
Odnos	14	22	42	61	67

Urniki tečajev:

1. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935.

	ur	ur	ur	ur	ur
Predavanje o umetnosti	11	12	12	12	15
" o literaturi	13	23	17	16	21
" o zgodovini	10	18	11	15	23
" o Poljski	27	16	15	16	15
Jezikovni pouk	35	37	39	72	75
	96	106	94	131	149

V zadnjem letu so uvedli tudi petje, ki je vzbujalo veliko zanimanje slušateljev. V času tečajev so napravili slušatelji več izletov v vse važnejše kraje, kakor v Veličko, Ocova, Zakopane itd.

Poleg vsega tega je bilo poskrbljeno tudi za zabavo tečajnikov.

Novosti na knjižnem trgu

—k Knjige Kmetijske matice. Za borih 20 dinarjev pošlje Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani med naše kmetjsko ljudstvo štiri knjige, ki izidejo v zelo veliki nakladi. Letošnja edicija obsega **Kmetjsko pratio**, ki jo je uredil Dolfe Schauer; **Fran Trček: Oris zadružništva**, Venceslav Winkler: **Cesta čez Resje** in **Cvetko Golar: Vdova Rošlinka**. — **Kmetjska pratio** je prav praktično urejena in vsebuje poleg mnogih beletrističnih sestavkov tudi mnogo praktičnih navodil za kmetjsko ljudstvo, kot n. pr.: Uvedimo v naše kmetjsko gospodinjstvo knjigovodstvo! — Pojavnila o razdolžitvi kmeta. — Strelcov na kmetjskih domovih. — Pomačaj. — Oporoka. — Čista pasma. — Odpis davka radi škode itd. — Zelo priročna in uporabna knjiga je **Fr. Trček: Oris zadružništva**. Delo obsega prav vse, kar mora vsakdo vedeti o zadružništvu, ako se hoče kakorkoli baviti s to najvažnejšo panogo našega narodnega gospodarstva. Knjiga je razdeljena v štiri glavna poglavja: A. Razvoj zadružništva in njegova načela. — B. Ustroj in delovanje zadruge. —

C. Vrste zadrug. — D. Kratek pregled slovenskega zadružništva. Knjiga bo prav dobro služila učiteljski, ki mora poznati ustroj zadružništva, če hoče uspešno delovati med našim kmetjskim ljudstvom, ba po tudi lahko prav dobro služila kot učbenik v kmetjsko nadaljevalnih šolah. — V knjigi »Cesta čez Resje« je pisatelj Venceslav Winkler prav spretno obdelal najrazličnejše zapletljive, kakršni se pač često pojavljajo pri večjih podjetjih, kot je ravno graditev ceste na deželi. V svojem delu je zelo dobro orisal tudi kmetjske značaje, kar daje knjigi še posebno vrednost. — Četrta knjiga **Cvetko Golar: Vdova Rošlinka** je znana komedija v treh dejanjih, ki je bila tiskana že l. 1925. in je bila v tem času uprizorjena prav gotovo že po vseh večjih odrih v Sloveniji.

—k Čevljar in vrag« je naslov opretil v dveh dejanjih, ki jo je uglasbil Danilo Cerar na besedilo Rudolfa Cerarja. V pevskem partu, ki je zelo melodiozen, nastopajo posamezni moški in ženski glasovi ter mešani zbor. Delo je izšlo v samozaložbi v Ljubljani in ga podeželskim odrom toplo priporočamo. Dobi se tudi v knjigarni »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Vaša želja se je izpolnila!

Dobi se slika

sv. Cirila in Metoda

v lepih barvah, velikost 70 x 90 cm!

— Do sedaj smo jo najbolj pogrešali pri zgodovinskem pouku, zato si jo takoj nabavite! — Cena sliki je din 60.—

Odobrena in priporočena je z odlokom ministrstva prosvete P. br. 42.005 od 23. X. 1936 na osnovi mišljenja »Glav. prosv. saveta« S. br. 823/36.

Naročila sprejemata komisijska zaloga za dravsko banovino **knjigarna „Učiteljske tiskarne“** v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru

KREDITNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 8% proti zavnabi na plačo na prvem mestu in poroštvu.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatine in srebrnine. Ceniki brezplačno.